

RE

LAUTALAVOJEN VÄLISEN TÄYTEMAAN POISTAMINEN
ISON LINNANPIHAN KESKELLÄ 4. - 12.8.1966
Rauni Mikkola

Lautalavojen välisen täytemaan poistaminen ison linnan-
pihan keskellä 4 - 12.8.1966

Ison linnanpihan keskellä v. 1964 esiin kaivetun rakennuksen R 102 eteläpuolella on ollut kaksi päällekkäistä lautalavaa, joista ylempään länsipää oli tasossa + 80.80) + 80.81) ja itäpää n. tasossa + 80.73. Ylempään lavan pohjoisreuna oli osittain rakennuksen R 102 eteläseinän päällä, pohjoisin lauta oli rakennuksen sisäosan päällä. Lava kaivettiin esiin 1964 lukuunottamatta koillisnurkkaa, jonka päältä poistettiin 1700-luvun pihakiveys ja sen alla ollut täytemaa elokuussa 1966.

Pihakiveystä oli jäljellä rakennuksen R 102 eteläreunan päällä lavan koillisnurkassa tasossa + 81.02. Koillisnurkan päällä oli täytemaata n. 30 - 35 cm ja se muodostui seuraavista maakerroksista:

hiekkaa ja tiilimurskaa	12 - 18 cm
kulttuurimaata	n. 9 "
harmaata hiesua	6 - 10 "

Kulttuurimaan seassa oli laastia, toisin paikoin myös hiesua. Lautatason ulkoreunassa kulttuurikerros katkesi, sen ulkopuolella keltainen ja vaaleanharmaa hiesu sekä siellä täällä kulttuurimaaläikkä.

piirros 1.

Ylempään lavan koillisnurkan pinnassa oli ohut kerros sileää punertavankeltaista laastia, myös lautojen alla 1 - 4 cm laastia. Osittain laudat olivat kuluneet pois tai muuttuneet ohueksi jauhemaiseksi kerrokseksi. Laudat olivat väriltään mustanruskeita, n. 0,5 cm paksuja, mutta

alkuperäisessä kunnossa ne ovat ilmeisesti olleet paksumpia. Pohjoisreunassa saattoi erottaa neljän tai viiden uloimman laudan rajat. Pohjoisimman laudan leveys oli 15 cm ja se ulkoni lavan itäreunasta noin 18 cm, sen viereiset 2 tai 3 lautaa olivat n. 12 - 17 cm leveät ja ulkonivat itäreunasta noin 12 cm. Lavan pohjoisreunan pituus 383 cm, itäreunan pituus 240 cm. Lavan koillisnurkka on luultavasti jatkunut rakennuksen R 102 sisäpuolelle kuten luoteisnurkka, mutta se on tuhoutunut lämpökanavan kaivauksessa 1964.

Osittain kolmen tai kahden ulkonevan laudan päällä oli suorakaiteeksi lohkottu kivi 37 x 21 x 20 cm, jonka lavan sisäpuolella oleva reuna oli tasaisen laastikerroksen peitossa ja samalla viivalla itäreunan kanssa. 80 cm lavan pohjoisreunasta etelään on todennäköisesti ollut pystysuora palkki, joka mahdollisesti on jatkunut alempaan lautatasoon saakka ja ollut sen tukipalkki. Sen pohja oli lievästi vino neliö 15 x 20 cm. Neliön kohdalla ylemmän lavan pinnasta alkaen 10 cm ylöspäin jauhemaiseksi lahonnutta mustanruskeaa puuta sekä puun sekaista hiesua, päällimmäisenä vaakasuorat puusyyt. Siitä pohjoiseen kiveen saakka samalla korkeudella epämääräinen puujuova, jonka syyt vaakasuorat.

Lautatasojen välissä oli täytemaata n. 30 - 40 cm. Ylemmän lavan ja sen alla olevan laastikerroksen alla ohut kerros hiesua, jonka alapuolella kulttuurimaata ja hiesua sekaisin n. 4 - 20 cm. Kulttuurimaan seassa runsaasti eläinten luita, jonkin verran laastin- ja tiilenpaloja. Lavojen välissä oli laastilla muurattuja kiviä jotka alkoivat länsireunan keskikohdasta. Laasti oli kellertävää ja vaaleanruskeaa, erittäin lujaa, karkearakeista, seassa hienoa hiekkää, hiilensiruja, kiviä joista suurimmat n. 2 cm pitkiä.

Kiviä ympäröivästä kulttuurimaasta löytyi kaksi 1400-luvun balttilaista hopearahaa tasoista + 80.60 ja + 80.50. Lavan itäpäässä röykkiö irtonaisia kiviä alempaan puulaan saakka.

Alemman lavan itä-, etelä- ja länsireunoissa oli pystysuorat seinämät, joitten pinnassa 2 -3 cm vaakasuora puulaudoitus osittain säilynyt, enimmäkseen jauhemaiseksi lahonnut, sen pinnassa punertavankeltainen sileä laasti. Seinämän saattoi erottaa itä- ja länsilaidassa n. 25 cm, etelälaidassa n. 43 cm korkeana. Reunojen ulkopuolella ei ollut maakerroksia vaan pelkkä hiesu lukuunottamatta itäreunaa, jonka ulkopuolella keltaisen ja vaaleanharmaan hiesun seassa kulttuurimaata. Pohjoisreunan ulkopuolella ei ollut seinämää vaan muutama senttimetri hiesua reunan ja rakennuksen R 102 eteläseinäm välissä.

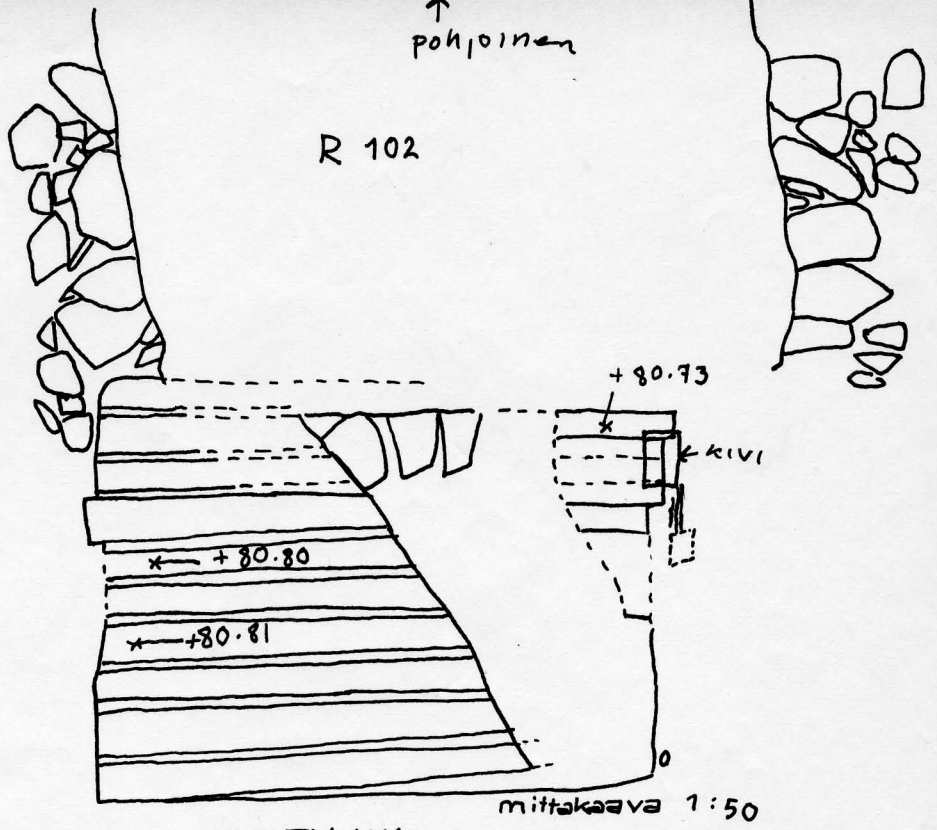
piirros 3.

Alempi lava vietti lounaiskulmasta koilliseen n. 15 cm tasosta + 80.50 tasoon + 80.35. Lavan pituus oli n. 380 cm, leveys länsipäässä 150 cm ja itäpäässä 130 cm. Eteläreuna oli samassa kohdassa kuin ylemmän lavan vastaava reuna, pohjoisreuna loppui suunnilleen ylemmän lavan puolivälissä. Laudat kuljivat itä-länsisuunnassa kuten ylemmässäkin lavassa. Itäpäässä ne jatkuivat n 10 cm seinämän ulkopuolelle. Luoteiskulmasta alkoi 20 cm leveä lauta joka katkesi suunnilleen pohjoisreunan puolivälissä ja oli 3 cm viereistä lautaa ylempänä. Itäpään lautojen leveyksiä: 10 cm, 20 cm. Lautojen välit 3,5 cm, niissä laasti.

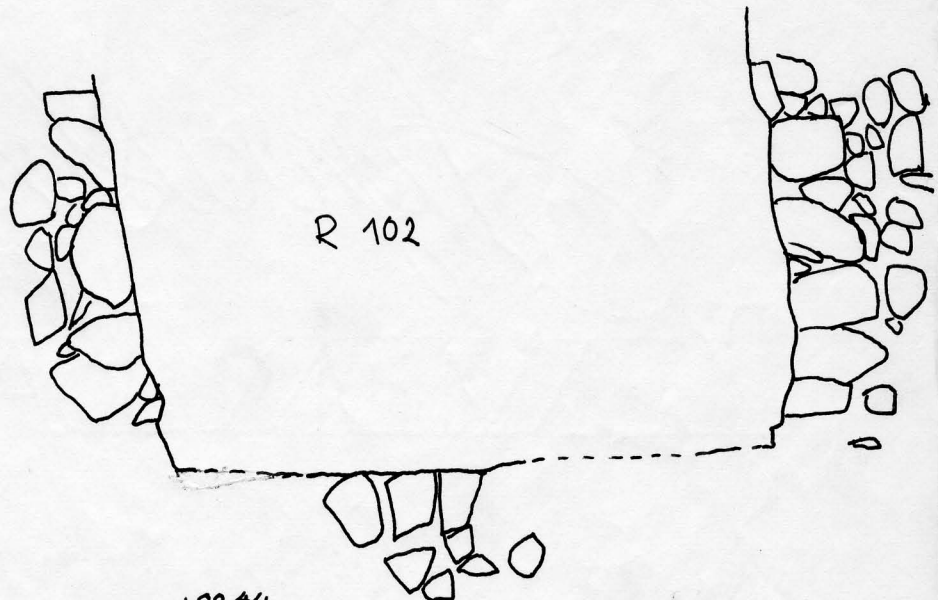
piirros 4.

Lavan kulmakohdissa oli lavojen välisten tukipalkkien jäänteet ja niitten sekä alemman lavan liittymäkohdassa palkkeja ympäröinyt laasti laasti lukuunottamatta luonaiskulmaa jossa ei ollut havaittavissa laastia. Lounaiskulman palkki oli säilynyt ja jatkui sekä lavan ylä- että alapuolelle.

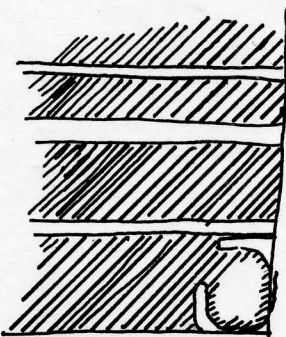
Eteläseinämän keskivaiheilla n. 2 m lounaiskulmasta oli lujaa laastia, jonka välissä 6 cm:n pohjois-eteläsuuntainen rako ja sen sisällä sekä eteläpuolella lahoa puuta. Raon läpi on saattanut kulkea tukilauta lavan poikki. Samassa kohdassa eteläreunan ulkopuolella 36 cm ylempänä oli neliömäinen 4 cm paksu kerros lahoa sekä hiiltynyttä puuta jonka seassa rautanauvoja.

YLEMPI LAUTALAVA
PIIRROS NO 1

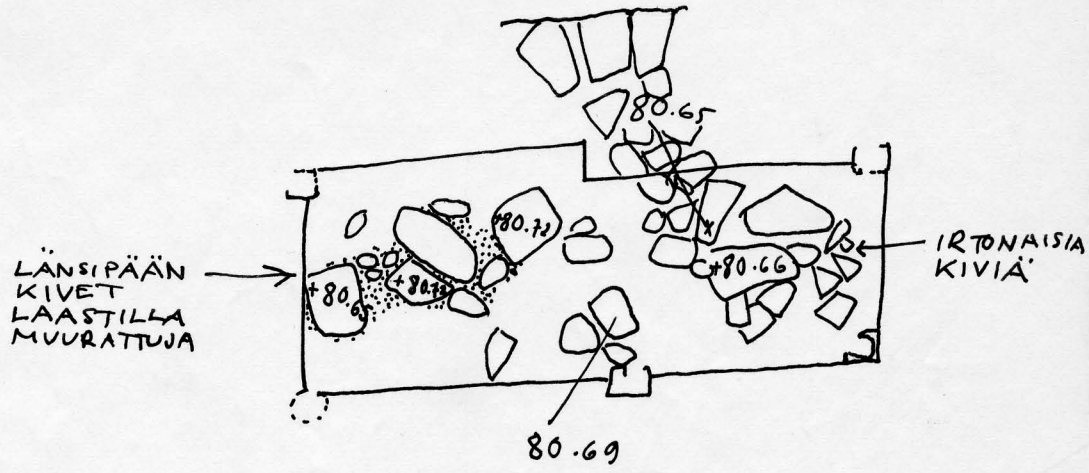

ALEMPI LAUTALAVA
piirros no 3

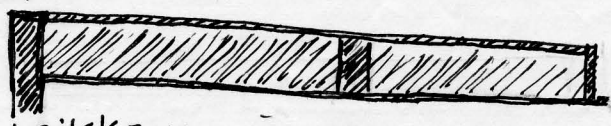
piirros no 3a
ALEMMAN LAUTALAVAN
KAAKKOISNURKKA LAUTOJEN
VÄLISSÄ LAASTA.
mittakaava 1:20

piirros N:o 2
 KIVET LAUTATASOJEN VÄLISSESSÄ TÄYTEMAASSA

piirros no 4
 Lautalavojen ja niitä tukeneitten
 palkkien rekonstruktio

leikkaus
 etelästä katsottuna

R 102

Leikkaus
 lännestä katsottuna

P.K. 1967

KUVA 5 A, B

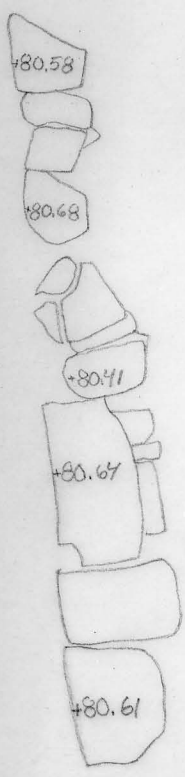
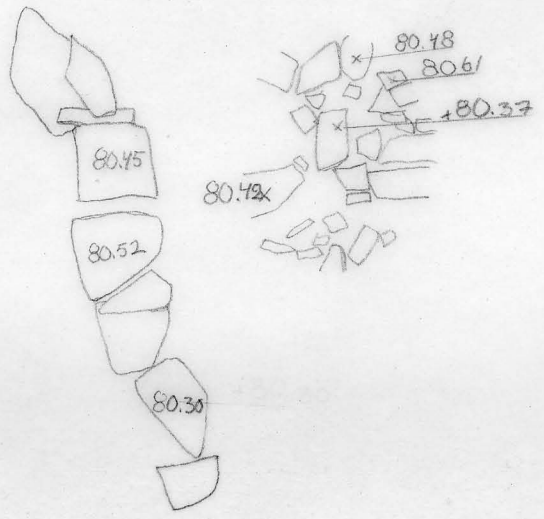
+81.63

+81.71

ANTURA

B

A

1:50

+79.68

+80.10